

CONCIO

Habita coram

694.e 17
2

Celeberrima Academia

CANTABRIGIENSIS,

IN

ACADEMIÆ TEMPO.

Junii 28. A. D. MDCCXII.

instantibus Comitiis Academicis.

¶ Radulpho Blomer, S. T. P. olim Coll. Sanctæ Trinitatis Socio; nunc autem Canonico Cantuariensi.

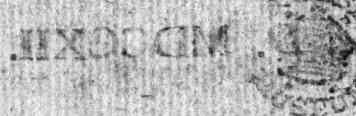
LONDONIA

Typis W. BOWYER, Impensis ROB. KNAPLOCK ad Insigne Capitis Episcopalis in Cœmeterio S. Pauli. 1712.

Georgian Academy

Georgian

Georgian

Georgian Academy

Georgian Academy

Georgian

Georgian Academy

Evangel. secundum Joannem,

Cap. ix. Comm. 41.

Ἐπειν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Ἐι τυφλοί ἦτε, ψήκαν-
εῖχετε ἀμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι βλέπο-
μεῖν· οὐδὲν ἡδύ ἀμαρτία ὑμῶν μένει.

Vulgata sic habet.

Dixit eis Jesus; si coeci essetis, non ha-
beratis peccatum; nunc vero dicitis;
quia videmus. Peccatum vestrum
manet.

Umanæ Mentis fastidium nullis sanctissimæ Veritatis testimentiis domandum,
 quantâ hic Gravitate reprehensum,
 quanto Acumine prostratum, quantâ
 deniq; Judicis planè Infallibilis Au-
 thoritate damnatum sit, nemo est
 qui non apertè videat. **Ἐπειν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ille nimi-**
rum Ipse qui Servatoris præ se nomen ferebat, cuius

erat Mens & Munus, perditorum saluti (in quantum scilicet per eorum proterviam fieri id posset) consulere, ille, inquam, eruditæ Pharisaorum superbiæ his dictis quasi frœnum imposuit. Εἰ τυφλοὶ ἦτε, ἐκ ἡνὸς ἐγένεσθε ἀμαρτίαν· νῦν δὲ λύγετε ὅτι βλέπομεν· ἢ διὰ ἀμαρτίας ὑμῶν μένεται.

Non illis tamen Scientiæ laudem eripit, non ipsam Scientiæ Opinionem perturbat, importunè licet gloriosam atque impiè sese efferrentem contra clarissimum Veritatis & Sapientiæ Cœlestis jubar. Ita nimurum se res habet; non ipsi Scientiæ, sive Rationi, ut nostri loqui malunt, vitio vertendum est quod minutis quidam Rerum investigatores, Fidem Christianam, tanquam homine ingenuo & liberali indignum respuant. Verum isti potius, homines profani & derisores, læsiæ Rationis rei habendi sunt: utpote quæ, si sana & sincera sit, sanctè semper judicat; & cum sit ipsa divinitus inspirata, nulli unquam Veritati Divinæ suffragium suum negat. Quicquid Authoritate cœlesti nititur, id illi abundè commendatum est; id, quantumvis arduum esse videatur, quantumvis impenetrabile, Probat, Miratur, Colit. Pharisaïs itaque molestè ferentibus tanta Christi præconia in Populum emanasse, ipsis licet famæ ejus gnaviter obtrectantibus, cum petulanter eum interrogarent, Μή γὰρ ἔμεις τυφλοὶ ἐσμὲν; aptissimè respondet Dominus noster, Εἰ τυφλοὶ ἦτε ωὐκ ἂν ἐγένεσθε ἀμαρτίαν, νῦν δὲ λύγετε ὅτι βλέπομεν, ἢ διὰ ἀμαρτίας ὑμῶν μένεται.

Quam id studiose curabant Pharisæi, ut miraculum in hoc Capite memoratum, de Cæco scilicet lumine donato crescentemque inde Populi in Christi nomen

nomen Religionem tām conviciis contumeliosissimis, quām altercationibus & captiunculis eluderent, vobis, Patres, Fratresque reverendi! notissimum est. Missis itaque quæ de his rebus fusiūs enarrari poterant, in ea potius inquiramus quæ in hoc ultimo Commate proponuntur; digna certè quæ acriori judicio perpendantur.

Imprimis verò notandum est id quod ab ipso Servatore benignissimè conceditur; Εἰ τυφλοὶ ἦτε εὐ^αγέλτε αὐ^απλικάρ. Si reverà, inquit, cœci essetis, nullam vobis peccati noxam imputarem. Neque enim consentaneum foret, illum qui, ut scriptura loquitur, *Corda feruntur & renes*, cuique ita omnes noti sumus, ut ei opus non sit *ut quis testimonium perhabeat de homine*; eos quidem legis transgressionis damnare, in quibus tamen nullam legis notitiam invenerit.

Coram hominibus; utpote qui de eo tantum judicare possunt, an externæ hominum actiones legi conformes sint; quisquis legi contrarium fecerit, dignus haberi solet qui legis violatæ pœnam luat; utcunque præ se ferat animum ab omni intentionis pravitate alienum. Atqui coram Deo judice, cui hominum consilia, cogitationes, opportunitatesque omnes notissimæ sunt, cui vel intima humanæ mentis penetralia maximè patent, aliter se res habet. Non ille actiones hominum bonas esse judicat, nisi ex bona animi intentione proficiuntur; parilique ratione non externa factorum nequitia, sed interna animæ pravitas ab eo præcipue spectatur. Interna autem pravitas nulla esse potest, nisi ubi Conscienc-

ſtare lex quedam & norma fit, ad quam veluti ad amissim actiones nostras redigantur. Qui Coctos igitur Peccati insimulant, videntur illi quidem incertam nescio quam, & vagam Peccati notionem ponere; quā quidem posita, quis Homini Christiano Tranquillitatis, Gaudia, Fiduciae locus? Quocirca

I. Primo loco statuendum est, qualis fit illa animæ Coctitas quam tantâ indulgentiâ prosequitur hominum clementissimus Servator.

II. Deinceps, offendendum est quam illi nihil agunt qui infidelitati sua nescio quæ Lumina obtendunt.

Primo itaque inquirendum, qualis fit illa animæ Coctitas quam tantâ indulgentia prosequitur Dominus noster, *Ei τυφλοὶ πίπειν ἀπὸ ἀγέλης αμαρτίαν.*

Rationem hominibus datam in ducem vitæ, morumque regulam, usque adeo verum est, ut nemo se ferè reperiatur qui non id sibi laudi ducat, id sibi virtutem vertat, quod vitam vel Rationi convenientem, vel ei minus consonitatem duxerit. Convenienter autem Ratione vivit, qui lumine, quo præfenti fruicitur, se morigerum præstat: five illud Naturæ communis omnium informatrici, five diligenti rerum Investigationi, five Gratiaræ coelitus aspiranti acceptum referat. Contra vero, qui lucem undiquaque animæ affulgentem negligit, aspernatur, suspectam habet, eo ipso testatur, malte se Rationem incultam, barbaram, lusciam possidere, quam omnibus Gratiaræ & Scientiaræ luminibus ornatam atque audiam: quoniam a rectâ Ratione magis abhorret.

Quod si Ratio est Homini quasi lex & norma vivendi, id omnino admittendum erit, hominum Peccata, ubi mens Rationis compos non fuerit, nulla esse; ubi incertum de rebus judicium ferat, leviora; ubi volens videntisque homines in malum impulerit, gravissima esse, quæque nullâ excusatione defendi possunt.

Quoniam vero, hoc in loco, non agitur de insipientibus, neque de his quorum mentes aliquâ insanitate & ægritudine animi perturbantur, neque de iis qui propter ætatis imbecillitatem nullam Rationis vim & maturitatem assecuti sunt; quod hic a Servatore nostro Pharisæis conceditur, id ita intelligendum est, ut sit potius Scientiæ Exprobratio, quam Ignorantiæ lata nimis & absoluta Excusatio. Si cœci, inquit, essetis, non haberetis peccatum. Id est, si re verâ hac in re cœci essetis, non haberetis peccatum quod ad hanc rem attinet. Quamobrem ne quis hâc Ignorantiæ excusatione temere utatur, & in ea frustrâ sibi latebram quærat; illud jam discutiendum venit, ut sciatur in iis rebus quæ ad Bonos Mores & ad Religionem pertinent, quis sit Ignorationi locus, quantumque ei tribuendum sit.

Cujus loci facilior erit explicatio, si id satis perspectum fuerit, quanta Naturæ vis sit ad hominum animos informandos; tum & quanta Scientiæ tam moralis quam christianæ adjumenta probo cuique maximè pateant.

Versari in hominum animis communes quasdam aqui bonique notiones, vetus opinio est, ab ipsis naturæ principijs deducta. Arque huic quidem opinioni

nioni ita omnes assentimur, ut nemo hominum sit qui
 tantum a recto Naturæ cursu, & quasi institutione
 desciverit, ut non aliquam sibi Justitiæ, Moderatio-
 nis, Temperantia, Honestatisque omnis legem pœnat.
 Hinc illa pudoris significatio quæ in iis conspicitur
 quibus diuturnâ peccandi consuetudine nondum per-
 fricta frons est. Hinc est quod tantum sibi carent
 homines iniqui & malefici, ut dissimulanter omnia
 & veteratoriè fiant. Quid? cum alios iniquè faci-
 entes reprehendimus, arguimus, increpamus, nonne
 id omnino declarat infidere in animis nostris hanc
 sententiam; esse aliquam Boni Malique notitiam
 in hominum naturâ impressam & quasi consignatam?
 Perspiciantur omnia Antiquæ Philosophiæ præcepta,
 exploretur universa ratio vetustæ Disciplinæ, tum ad
 mores hominum instituendos, tum ad cultum, orna-
 tumque vitæ; unde hæc nisi intus monstrata? Quod
 si in Artium Inventione, & in iis rebus quæ ad fru-
 ðum vitæ pertinent, tam præclara naturæ vis & so-
 lertia videatur; certè non minus illi tribuendum est
 quod Justitiæ, quod Æquitati, quod Humanitati,
 quod iis omnibus Virtutibus quibus hæc cuncta maxi-
 mè continentur, & ad communes utilitates aptissi-
 mè ordinantur, egregiè prospiciat.

Ad Deum Optimum Maximum hæc omnia refe-
 renda esse, tam est Rationis lumine manifestum, quæ
 hanc ipsam Rationem Rerum divinarum & summi Nu-
 minis conscientiam, aliundè nobis derivari non posse,
 quæ a Deo hominum amantissimo; tam almae lu-
 cis, tam salutaris Sapientia benignissimo fonte. In
 proclivi cliffæ oratio summam Del. Omnipotentis &
 gratiam

gratiam & sapientiam, commemoranti. Quanquam quid Hominis, quid Angeli vox proferre potest con-
piofius, quid magnificentius, quid sublimius, quam illa Sancti Apostoli sanctissima Verba? *Ω βαθείας Σοφίας, γράμματα Θεοῦ.* In aliisq[ue] omnino sup-

Expectatis, Auditores gravissimi, utrum illud jam satis explicatum sit, homines à naturā ipsa ad Virtutem & ad Honestatem dirigi; aliquis tandem Christianæ Disciplinæ Fons & Principium aperiatur. Quæ autem ad hunc locum pertinent, ea in manib[us] (ut aiunt) tenentur.

Providus enim utilitatum nostrarum Cœlestis Pa-
ter quicquid ad hominum salutem omnino necessa-
rium est, id totum in medio posuisse videtur. Pra-
dicatur in sacris Scripturis Christus orbis terrarum Lux, ut hâc voce significetur clarissima Veritatis e-
vangelica certitudo; tum & quam sit hominibus
salutaris & necessarius Redemptor mundi Christus;
quantumque omnium intersit in illum unum oculo-
rum aciem intendere, illum suspicere & admirari.
Accurrunt Luci quotidianæ vigiles hominum animæ;
Lucem hanc spiritualem beatissimam requiem & im-
mortalitatem propinantem nec colunt nec curant.
Offenduntur Judæi, altercantur Græci; quanquam quid Judæis magis consentaneum sit, quam miseri-
cam sospitantis Dei potestatem colere? Quid Græ-
cis convenientius, quam admirari divinam sapien-
tiam? Utrinque nobis commendatus est Christus;
cum sit, ut scriptura loquitur, immo ut ipius &
verba & facta loquuntur, *Θεὸς Δικαιονός Θεὸς Σοφίας.*

Si quis autem sit cui ita parum sapiat Doctrina Evangelica, ut in ea nullam agnoscat puræ & planæ cœlestis Sapientiæ effigiem, illi sanè, dummodò hâc Domini nostri suavissimâ hortatione se flecti patiatur, æqua omnino aperitur ad Virtutem & ad Fidem Christianam via. Ἐάν τις θέλῃ πόθεν μηδὲν ἀντιστήσῃ τὸν διδαχῆς, πότερον ὅτι τῷ θεῷ θέλῃ, ή ἐγώ απὸ ἡμῶν λαλῶ. Perstringit his verbis Dominus noster immanem nonnullorum Proteriyam, quibus id unum maximè obstat quo minus Fidem Christianam amplectantur, quod animo tamen a Virtute alieno sunt, ut ægrè admodum inducantur ut vitam, moresque suos ad sanctam Evangelii normam componant. Sint hominum pectora castissimâ secundum Evangelium disciplinâ repurgata, & ipsa experientia fidem faciet sanctissimam esse, & planè divinam illam vitæ institutionem quæ nos sanctos reddat, & Sapientia cœlesti undiquaque munitos.

Est illud etiam notandum, ad erudiendos hominum animos quantum momenti possum sit in Ecclesiæ judicio & autoritate. Quos dederit Deus Ecclesiæ suæ administrandæ curatores, & in quem finem dederit, testatur Apostolus in Epist. ad Ephes. Cap. 4º. Ἐδωκε τοῖς μὲν ἀπόστολος, τοῖς δὲ περιφέτας, τοῖς δὲ ἐναγγελιζασ, τοῖς δὲ ποιησίας καὶ διδασκαλίας. Γέρος τὸν καταρπίσμον τῷ αγίᾳ, εἰς ἔργον Δικαιονίας, εἰς οἰκουμένην τῷ σώματι Θ. τῷ χειτῷ. μέχεται τὸν κατανίσσωμόν οἱ παιᾶντες εἰς τὸν ἑρόπιτα τῷ πίστεως καὶ τῆς δικαιοσύνης τῷ γῇ τῷ θεῷ. Ignorare autem illud quod ab Ecclesiâ Catholicâ ubique prædicatur, quis id hominis, probi & ingenui, & salutis sempiternæ studiosi esse dixerit? Ubi affirmat Paulus Deum tamen impensè homines diligere ut eos omnes salvos esse cupiat; adjungit

git & illud quoque tanquam medium ad salutem omnino necessarium ; scilicet, *& ut ad notitiam veritatis perveniant.* Πάντας αὐθέρπεις θίλει σωθῆναι, καὶ εἰς δικήρων αὐθέλεις ἴλθεῖν.

Quod si Veritatis Cognitio est homini ad Salutem necessaria, id de iis Veritatibus tenendum est quarum Notitia parabilis est ; quæque hujusmodi sunt, ut hominum studio & industriâ investigari possint. Quæ enim parari nullo modo potest Veritatis Cognitio ea non potest esse ad Salutem necessaria. Neque enim Deus Optimus, Sapientissimus eam nobis Salutis adipiscendæ rationem & viam præscripsit, cuius quidem nullam nobis copiam fecerit. Non id Dei est, vix Hominis certè, id quod magnopere factum velit eo modo ordinare, ut fieri omnino non possit.

Si autem omnes Veritates, quarum Cognitio ad Salutem requiritur, parabiles sunt ; quis sanæ mentis est qui non eas ab Ecclesiæ fonte hauriri maximè putet ? cui Deus sacrosanctum voluntatis suæ depositum crediderit, cui etiam Christus promiserit se ei præfenti auxilio futurum in omnia secula.

Reliquum est, Viri doctissimi ! ut quis tandem Ignorationi locus sit, (est enim aliquis) id paucis expediamus.

Atque hic quidem illud prorsus tenendum est ; in iis rebus quæ ad Bonos Mores & ad Religionem pertinent, Universalium non esse involuntariam Ignorantiam, sed Particularium. Quod naturæ clara & incorrupta vox omnibus ubique declaravit, id omnes ut sciant consentaneum est. Parilique ratione, quod ab Apostolicis usque temporibus Ecclesia Christi Catholica omnibus fidelibus semper & ubique præcep-

rit, abutit dominem effugere potest qui sit Christianus Institutionis Studiorum, ita ut in singulis, o qui Christi nomine praefertant, firmissime teneatur, jure quodam suo postulat Ecclesia.

Potest autem accidere, ne quod in Universo quis facile percipiat, id in Singulis non discernat. Universam Justitiam & AEquitatem colendam esse id omnes quorum mentes non dicant Evangelii, sed vel opifius naturae praeceptis imbuti sunt, uno prefantur. Statuere autem in singulis casibus quantum eiique debeat, illud non unquam tantum rerum obscuritate involutum est, mihi homini regni, bonique observantissimo perdifficile sit rectam Justitiae dicam tenere. Eodenque modo se res habet in iis quæ ad Religionis summam pertinent. Fidem, Charitatem, Resipiscientiam, &c. ante omnia, Gratiam divinam hominibus ad salutem necessaria esse, universa Ecclesie vox sonat. Quantum autem Fidei, quantum Charitati, quantum Poenitentiae, quantum in his omnibus Gratiae divinitate tribuendum sit; id vero dico nunc, certe non est cuiusvis.

Sed cum illi videantur verecundius peccare qui se eoscos haberi volunt, quam qui evangelicæ Institutionis impatientes, sibiique praesidentes, suam qualisunque sapientiam in expugnanda Fide Christiana egregie collocari putant; transeamus jam tandem in alteram partem Propositi nostri: in qua quidem illud demonstrandum est, quam illi nihil agunt qui Infidelitati sua nescio quæ lumina obtendunt. Atque etsi patitur, non auctoritate pugnare possemus, ut amplius auctoritas de eis possit auxiliari, et quoniam audiremus audirem. Quibus-

Quibus verbis illud planè significari voluit Dominus noster non adiutorum se Fidem & Religionem delideri quamquam quae recte hominibus Rationali optime conveniret. Neque enim Videntes quam Cœci pejor erit Condicio, Pfi hoc ipsum videre propositus impedit, ne quis Religioni Christianæ fidem adhiberet.

Quoniam vero cum his qui Fidem Christianam evertere conantur omnis Disputatio haberi solet, aut de Factis in sacra Scriptura memoratis, aut de His rebus quæ sunt quasi *Kopie* *obj. 101* Institutionis Christianæ, videamus portè quanta in utrisque vis sit ad conciliandos hominum animos.

Quod ad res gestas Christi attinet, quæmadmodum Evangelista profertur se non omnia quidem quæ a Christo facta sunt commemorasse, sed ea tamen Literis mandatis quæ fidem faciant Religionis Evangelicas, & sempiternæ Salutis non aliter quam per Christi nomen consequenda. Sic nos, ad eandem metam collimantes, in singulis non merabimur, sed quantum in universis Roboris & Firmamentis possutum sic ad sustentandam Religionem Christianam, id, si fieri potest paucis explicabimus.

Statuamus itaque, id quod a Sancto Iohanne accepimus, eorum omnium quæ a Christo mirifice gesta sunt hunc esse finem. *Intra mēmōnē dñi 5 Thess 5.10 Ap. 10.38, 11.10 Dñs, 1g Intra mēmōnē Gōn. 3.11 Et τῷ διδογῆλο. Deinceps perpendiculariter quam ad hanc fidem suscendam accommodata sunt opera, sive *Σημα*, (ut Graeca vox retineatur) a Christo edita.*

Visum ei qui cœcus natus est donatum, morbos gravissimos atque inveteratos sine ullis Medicinæ ad miniculis.

miniculis solâ volentis autoritate uno verbo sanctos, Panes quinque cum duobus Piscibus in alimenta multorum millium adauertos esse, mortuos denique in vitam denuò revocatos, & quæ hujusmodi plurima in sacra Pagina commemorantur; quis est qui hæc tot & tanta humanæ Virtuti tribuenda esse putet? Audiantur, hostes Christiani nominis infestissimi, Celsus & Julianus; ne illi quidem inficiantur multa a Christo Prodigia edita. Quod autem hæc Christi opera omnem naturæ vim & efficaciam exuperare videantur; hoc ipsum declarat, quod Prodigia five Miracula nominantur.

Jam vero; neque Praestigias & Fallacias hæc omnia fuisse, hoc argumento satis constat quod facta sint *καύητον τῷ Μαθητῶν ἀντί.* qui quæ nobis de Christo tradiderunt ea suis ipsi sensibus hauserunt. Joannes itaque Epistolas suas Catholicas scripturus, exordio utitur ad persuadendum aptissimo. "Οὐ πάντες ἀρχῆς, οὐ αἰνιγμάτων, οὐ ἐπείκειμά τους ὀφθαλμοῖς ἔμβλημά, οὐ θεασάμεθα, καὶ οἱ χεῖρες ἔμβλημά τινα φέρουσαι τῇ λόγῳ τὸ ζωῆς ἀπαγγέλλειν οὔμαν. Sed ne quis esset dubitationi locus; quæ a Christo admirabiliter gesta sunt, testes habent universum populum; patrata sunt coram viris primariis, coram his qui inter Judæos scientiâ plurimum valebant, quique Christo perpetuò insidiabantur.

Quod si miracula a Christo edita referenda sunt ad Virtutem aliquam plusquam Humanam, facilimè colligetur planè Divinam vim esse quæ hæc tanta præstiterit. Mali enim Spiritus non agunt propter Bonum finem: Christus autem operum suorum hunc sibi finem proposuit, ut Pater Luminum Deus purâ mente

mente & castissimis Moribus sanctissimè colatur ; ut homines Vitam æternam & Felicitatēm Æternitati conjunctam consequantur ; atque ut hāc tandem ratione Satanæ vis omnis & potestas penitus frangatur.

Accedat his illustrissimum sanè Veritatis Evangelicæ testimonium , nempè Domini nostri crucifixi , mortui , sepulti , admirabilis planè a mortuis in vitam redditus . Hoc tanquam Fidei suæ fundamento nullis machinis expugnando gloriantur omnes quotquot ubique terrarum Religionem Christianam sunt amplexi . Hinc omnis Spes & Fiducia derivatur ; ex quibus maximè efficitur ut qui verè Christiani sunt , animos præ cæteris omnibus erectos semper & fortes habeant . Rem tām valdè stupendam non unum tantū & alterum , sed universum orbem Christianum tanquam in columnam fidei suæ posuisse , fidem profectō facit hanc Persuasionem non temerè suscepitam fuisse ; sed validissimis testimoniis confirmatam à primævis usque Ecclesiæ temporibus in hāc nostra tempora descendisse . Est illud præterea magnificum ; Prophetarum omnes de Servatore prædictiones a Christo admirabiliter adimpleri . Inter quas quidem maximum ad sustentandam Religionem Christianam momentum afferre videntur , quæ de iis , quæ a Messiâ olim perpetienda erant , habentur . Ut quis hoc vel illud faciat , id in sua ipfius potestate , magna ex parte , positum esse videatur . Sed ut Injuriæ aliquis , ut Contumelias , ut Flagella , ut mortem denique ignominiosissimam patiatur ; id verò in aliorum Potestate & Nequitia situm est . Est igitur , meâ quidem senten-

sententia, gravissimum Veritatis Evangelicae testimoniū, quod quicquid Propheticis aliis designati sunt
Dolores, Injuria, Crucifixus, Iulios, ministrum Christum nostrum incidisse liquidò constet.

Tribuendos tamen illi Honores regios, Potestatē amplissimam, Custodiū dissimili declarat Angelus Dei de Cœlo in ipsum missus, ut hominibus testetur quantum Christo debetur; cuique adeo est sit Scripturarum infallibilis Interpres, eorum autem praecepit quæ Christum spectant, maxime convenerit. *Oīō. Λέγε μέντοι σὺ γένεται Πάππας καὶ αὐτὸς σὺ εἶσαι ἄντες καρπούς τῶν εἰδών τοῦ πατέρος τοῦ οὐρανοῦ, καὶ βασιλεὺς τῆς γῆς σοι τοῖς Ιακώβοις ιησού τοῦ θεοῦ τῷ βασιλεῖ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς.* Et alibi tursum *Ἄγγελος στέψαται πάντας λαούς αὐτούς, καὶ στέψαται τοὺς λαούς αὐτούς.* Notanda enim est Verborum vis & pondus, si Hoc vero, quod Auctoritate Faciat in sacra Scripturā memoratis, quod ad confirmandam Fidem Christianam plurimum valeant disputatum est. Restat, ut & Dogmata Evangelii ab insulis profanorum Cavillationibus vindicentur.

Arque hic quidem quoniam in eo maxime offenduntur hominum animi quod tantum inter se dissidere videantur Fides & Ratio, ut ait illa planè rejicienda sit, sicut hæc in rebus sacris non admittenda: illud elaborandum est ut appareat has duas res non modo non pugnare inter se, sed esse proorsus coniunctissimas. Neque enim ii sumus quibus unum opus est rationem hominum reprimere, discruciare, & tanquam de Gradu suo dejicere, Cujus quidem tam salutaris Lux & Informatio est potest sine vita

vità Hominum Ratio tolleretur, nullus omnino esset Religionis & Fidei locus.

Quamvis autem à Ratione omnis Cognitio & Informatio nostra deducitur; non omnia tamen eodem modo ab illa docentur; sed pro diversâ rerum naturâ diversis utitur Medicis ad hominum animos informandos. Ad Rationem pertinere omnia investigare, & in singulis rebus dijudicare quid verum, quid falso sit; Rationis compositione est qui non aperie fateatur. Sed cum omnes veritates non hauriantur ex eodem loco, nihil profectò est quod recte Rationi magis conveniat, quam omnes Veritatis Fontes perspectos habere; ne quis forte in indaganda Veritate Error sit.

Si Geometriam quis discere vellet, statueretque illam ex Principiis Medicis elicendam esse, ecquis mirum putaret illum tanto Errore deceptum in summa Rerum Geometricarum Ignoratione etiamnum versari? Eodemque modo de ceteris judicandum est.

Si quis igitur de iis quæ ad Fidem Christianam pertinent, rectè & ad rem accommodatè velit judicare, meminerit sane id tum demum futurum, si ad sua quæque Principia omnia redigantur. **Esse Deum Optimum Maximum, Orbis universi Sapientissimum Conditorem;** id ipsa nobis natura clara voce indicasse videtur. Ex Ieo autem quod sit talis Deus faciliter Ratiocinatione concluditur deberi illi Honores summos, Laudem amplissimam, Cultum divinum. Facilius etiam colligitur non cadere in Detinum talem mentiri, fallere, errare, decipi: &

proinde omni Fide dignissima esse quocunq; nobis ab illo proponuntur. Subsistere autem in uno Dei Personas dicit, nec est Naturæ Lumen manifestum, nec ab ulla humanae mentis Principiis probari potest; quibuscum scilicet nihil habeat coniunctum. Sequitur porro Rationem humanam non posse assentiri huic tanto Dogmati tanquam Rei cognitæ & perspectæ; quippe cui cognoscendæ pars non sit. Quamvis autem huic Dogmati Assensus non debeatur tanquam Rei cognitæ & perspectæ, debetur tamen tanquam Rei credibili; idque propter Testimonium affirmantis Dei, cui ut Fides semper habeatur Ratio maximè suadet. Fides itaque rei tanquam credibili assensum præbens, tam est Actus mentis rationalis, quam assentiri rebus cognitis & exploratis. Rationis Judicium utrobique sequimur, sed non eandem Ratiocinationem.

Atque ex his quidem facile intelligitur quam sit illud Apostoli vere dictum. Ψυχὴς ἀνθρώπος εἰ δέχεται τὰ τῆς ἀνθρώπου τῆς θεοῦ. Μωεία γέλιον έστι, καὶ εἰ δικαῖοι γνῶνται, οὐτε ποιητὴς λαύρων κακοπλεγμάτων. Non potest; inquit, intelligere, quia spiritualiter examinantur. Hoc est; dum Mediis ille utitur ad hanc Intelligentiam comprehendendam parum idoneis, nihil proficit. Nimis ea quae sunt Spiritus Dei alio modo examinanda sunt quam que cætera investigari solent. Adjungit igitur Apostolus commates proximè sequenti. Οὐδὲ μόνος πραγματεῖται πάντα. Quibus verbis illud declarari videtur, esse aliquod Rationis Officium etiam in iis rebus quæ sunt Spiritus Dei; id est, in altissimis Religionis Christianæ Mysterijs. Homo spiritualis,

malis, inquit Apostolus, iudicat quidem omnia. Iudeus
eum autem non sine Ratiōne perficitur. Quā nobis
Quā nobis statuendum est, Dognata Religio-
nis Christianæ non tam Rationi contraria esse, quā
perversis hominum Ratiocinationibus de rebus ad Fi-
dem pertinētibus.

Multa sunt in Astronomiâ, multa in Geometricis,
multa in re Nauticâ, quæ et si firmissimis, sūi cuius-
que generis, Demonstrationib⁹ nitantur; nisi tamē
qui harum verum periti non sunt, proculs incredibi-
lia videntur. Quid mirum itaque si cum sit Deus
universo hominom genere, immane quantum, sapientior;
nonnulla ab eo proponantur quæ diuinæ
mentis captam exuperant; quæque ab iis qui Fidem
parum exercitata habent, duriora existimantur?
Sane in parvum quendam & angustum locum Veritas
omnis coarctanda erit, si quod quisque minus in-
tellexerit, id illi pro falso, & incredibili habendum
sit. Quid mirum, si voluerit Deus arduis hinc Fi-
dei nostræ articulis suum in hominum animos impe-
rium quasi quibusdam insignibus distinguere? & effi-
cere ut hæc sanctissimâ Veritatis lux adumbratione ar-
dentiores in pectoribus nostris sui amores excitantur?

Quo magis damnanda est eorum Vesania qui quā
ab aliis lux sapientiæ Reverentiam vendicant, can-
dem ipsi summi Numinis Sapientiæ non præstant.

Scilicet expectant ut illa animæ nostræ Lux
quā ad amplectendam Eisdem Christicam probus
quisque maxime ducatur, illisq; Exgulationem In-
fidelitatis suæ cedat. Sed, proh dolor! quantum sibi
interitum machinantur, qui ad cetera sua Peccata,
quibus

quibus hominum vita urges follet, adjuvant etiam
Infidelitatem; & nihil quidem non barbarum & in-
doctum, sed delicatum, scrupulosam, subtilem, &
inani Scientiae opinione timentem.

Uincanque clementissimus Deus alius in rebus im-
becillitatis nostrae Rationem habeat; de Fidei
Compage Apostolis a Servatore nostro, ab Apo-
stolis Ecclesiaz, ab Ecclesiâ autem universo Orbi
Christianio traditâ, nihil remittet. Fieri, inquit Apostolus, om-
nino non potest ut quis Deo placeat sine Fide.
Qualis autem si illa Fides quæ nos Deo Optimo
Maximè commendat opera redditus quæque adeo sit
hominibus ad salutem necessaria; cum a multis gra-
viter dictum sit, itum a Sancto Basilio gravissime.
Μηδέποτε τοῦτον αὐθόνοτον ἐμφαγεῖν χειρὸν οὐ τὸ διεστὸν αἰρέμενον,
οὐ τὸ κεντρὸν αὐτοῦ, οὐδὲ αὐθεντίσει. οὐθὲν δικαιολυθεῖν, οὐ τὸν Χρι-
στὸν αἴθεντον, οὐτε κατέλαβεν οὐ πάτερα αὐτῶν. οὐ τῷ πάντερ
θεωρεῖν αὐτὸν, οὐ τὸν εἰς παύεσσαν οὐ πονητὸν αὐτῶν εἰς κενὸν ἀπεβοή-
ται, οὐ ποδὸν οὐχεῖν δύναται, μη συμπαρεῖν τῷ αγίῳ πνούματι,
οὐ πατέσσει μηρὸν ο μη. πατέσσων τῷ πνούματι. ο πατέσσει
εἰς παύεσσα ο μη πατέσσας τῷ πονητῷ. οπερ γέ δύναται εἰπεῖν, καριτώ-
τησες, εἰ μη οι πνευματικοὶ αγίοι. Αμαρτίας δέ, οὐ αἰλουρικῆς προσ-
κυνησεως δ ποιεῖται. **Basil. de Spiritu Sancto, Cap. XI.**

Reliquum est, Fratres in Christo dilectissimi! ut
diligenter perpendamus quām sint illa Domini no-
stri verba Reprehensionis & Terrorum plena, λέγετε
οτι θλέπομεν, οὐ αἰμαρτία σύμβολον. Nimirum omnes sibi
aditus ad Deum interclusos habent, qui tantum ab
ingenua ista & tractabili Discipulorum Modestia
abhorrent. ut Sapientiam suam nescio quam, illi
dupliciter

qua desursum est Sapientie, non modo equiparandam esse sentiant, sed omnino etiam anteponendam.

Atque haec quidem, Academici, non eo animo a me proferuntur ut huic splendidissimo Scientiarum Dominicilio aliquam vel Suspicionem Pravitatis Hæreticæ inustam velim. Gratulor potius celeberrimæ Academiæ, quod qui inter nos nuper Arianorum Pestem renovare in animum suum induxerit; ab his inclytis Litterarum Sedibus, ab hoc sanctissimo Reformatæ Religionis Seminario communibus suffragijs vestris amoveatur. Qui tamen, si vel hujus loci gravissima Authoritas, vel doctissimorum Episcoporum Christianissimæ Horationes, vel ingens denique Bonorum omnium Doctor & Desiderium apud eum aliquid valerent; ad unam mentem jamdudum rediisset. Pergit autem aurenti audaciâ omnia conturbare; & dum Hæretorum arcem defendit, instauratam a se primævam Ecclesiæ Pietatem affirmare non erubescit. Quam nunca ab eo perversè tractentur, quantam Fidem ræstet iis quæ Fide prorsus indigna sunt, quantâ item incredulitate sit in iis rebus quæ Fidem maxime merentur, omnes nōrunt. Utinam & ipse tandem secum reputaret quām sit Hostis Capitalis Evangelicæ Veritatis, quām sit Piis omnibus offendiculo; quām sit Profanorum omnium deliciæ, quām sit Aliae Matris Dolor; & Ecclesiæ Christi Catholicæ, nē dixeram, Parricida.

Excedent alii, Hæretorum sequaces vel Fauto-saltem, verba mollius spirantia: Nos antiquum ad teneamus, Absit ab Ecclesiâ, profanâ Facilitate, vigorem:

*vigorem suum dimittere, & nervos Severitatis, even
sa Fidei Majestate dissolvere;* Cyprian. Epist.

Faxit Pater Lumen Deus ut in Veritate suâ
indagandâ, operam fideliter impendamus ; & ut, in
Contemplatione rerum divinarum, a Spiritu suo san-
cto Ratio nostra gubernetur.

*Sit Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto,
Triuni Deo, in saecula saeculorum. Amen.*

BOOKS Printed for R. KNAPLOCK, at the Bishop's
Head in St. Paul's Church-Yard.

Origines Ecclesiastica: Or the Antiquities of the Christian Church.
Vol. I. In two Books, whereof the first treats of Christians in general, their several Names and Degrees; of Catechumens, Laity and Clergy: And the second gives a particular Account of the several Superior Orders and Offices in the Primitive Church.
The Second Edition.

Origines Ecclesiastica: Vol. II. giving an Account, I. Of the Inferior Orders of the Ancient Clergy. II. Of the manner of their Elections and Ordinations, and the particular Qualifications of such as were to be Ordain'd. III. Of their Privileges, Immunities and Revenues. IV. Of the several Laws relating to their Employment, Life and Conversation. *The Second Edition.*

The French Churches Apology for the Church of England: Or, The Objections of Dissenters against the Articles, Homilies, Liturgy and Canons of the English Church, consider'd and answer'd upon the Principles of the Reformed Church of France. A Work chiefly extracted out of the Authentick Acts and Decrees of the French National Synods, and the most approved Writers of that Church. These three by J. Bingham, Rector of Headbourn Worby, near Winchester; and sometime Fellow of University College, Oxon.

The Christian Pattern, or the Imitation of Jesus Christ: Vol. II. Being the Genuine Works of Thomas à Kempis, containing four Books, viz. I. The Sighs of a Penitent Soul, or a Treatise of true Compunction. II. A short Christian Directory. III. Of Spiritual Exercises. IV. Of Spiritual Entertainments. Translated from the Original Latin, and recommended by Dr. Hicks. To which is prefir'd a large Account of the Author's Life and Writings.

A Defence of the fifty fifth Canon, in answer to a Book, entitled, *Reflections on Mr. Benner's Discourse of Joint Prayer*; humbly offer'd to the Clergy: With some Considerations pertaining for a strict Conformity to those Rules of the Church, and Law of the Realm, which we have promis'd to obey; by J. Bowell, B.D. and Fellow of St. John's College in Cambridge.

The Clergyman's *Vade Mecum*, in two Parts. I. An Account of the Ancient and Present Church of England; the Duties and Rights of the Clergy, and of their Privileges and Hardships: Containing full Directions relating to Ordination, Institution, Induction, and most of the Difficulties which they meet with in the Discharge of their Office. Part II. Containing the Canonical Codes of the Primitive, Universal, Eastern and Western Church, down to the Year of our Lord 1687: Done from the Original Greek and Latin, omitting no Canon, Decree, or any Part of them that is curious.

BOOKS Printed at KIRKLEAPOCK. 1600
curious or instructive; with explanatory Notes, a large Index, and a Preface shewing the Usefulness of the Work; with some Reflections on Moderate Non-conformity, and the Rights of the Church. *The Third Edition.*

The Psalter or Psalms of Holy David, according to the Translation used in the Common-Prayer Book, with explanatory Notes, on all those Words and Sentences that are most difficult to be understood, together with Directions for the more devout Use of them, and an Historical Account of the Translation and Translators. As also a general Defence of this Psalter against all Objections that the Dissenters have rais'd against it, by J. Johnson, M. A. and Vicar of Appledore in Kent.

A Companion for the Country Maltster: Or, the whole Art of Gauging Malt in the Cistern, on the Couch, and in the Chamber, plainly laid down, and the Duty chargeable by Act of Parliament on any Quantity of wet Barley, by several easy Rules readily discover'd. By William Barnes of Bishopt's Stortford.

A New View of London: Or, an ample Account of that City, in Two Volumes or Eight Sections. Being a more particular Description thereof than has hitherto been published of any City in the World. I. Containing the Names of the Streets, Squares, Lanes, Markets, Courts, Alleys, Rows, Rents, Tolls, and Inns in London, Westminster, and Southwark, &c. II. Of the Churches, Their Names, Foundation, Order of Building, Ornament, Dimensions, Altitude of Steeples, and Number of Bells therein, Benefactors, Monuments, Tombs, Epitaphs, &c. described; with their Epitaphs, Inscriptions, Motto's, Arms, &c. III. Of the several Companies, Their Nature, Halls, Armorial Ensigns Blazoned, &c. IV. Of the Queen's Palaces, Eminent Houses, &c. of the Nobility, Housles of Lords and Commons, &c. V. Colleges, Libraries, Museums, Repositories, Free-Schools, &c. VI. The Hospitals, Prisons, Work-houses, &c. VII. Of Fountains, Bridges, Conduits, Ferries, Docks, Keys, Wharfs, Blying-places for Boats, &c. VIII. An Account of about 90 publick Statues; their Situations, Descriptions, &c. To the whole is prefix'd, An Introduction concerning London in general, its Antiquity, Magnitude, Walls and Gates, Number of Housles, Inhabitants, Males, Females, Fighting Men; its Riches, Strength, Franchises, Government, Civil, Ecclesiastical, and Military, &c. Illustrated with 2 Plans, viz. 1. Of London, as in Q. Elizabeth's time. 2. As it is at present; also the Arms of all the City Companies, and other Copper Plates. A Book useful not only to Strangers, but the Inhabitants, and for all Lovers of Antiquity, History, Poetry, Statuary, Painting, Sculpture, Mathematicks, Architecture and Heraldry.

